

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DOPLATKU ZA DJECU**

Zagreb, lipanj 2018.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPLATKU ZA DJECU

Članak 1.

U Zakonu o doplatku za djecu (Narodne novine, br. 94/01, 138/06, 107/07, 37/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 61/11, 112/12 i 82/15), članak 1.a mijenja se i glasi:

„Članak 1.a

Ovim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima se Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL L 337, 20.12.2011.).“.

Članak 2.

U članku 6. stavku 1. riječi: „na temelju rješenja nadležnog tijela za poslove socijalne skrbi“ zamjenjuju se riječima: „na temelju odluke nadležnog tijela“.

Članak 3.

U članku 10. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka za dijete koje pohađa srednju školu u kojoj srednjoškolsko obrazovanje traje 5 godina, doplatak za djecu pripada do završetka redovitog školovanja u srednjoj školi, a najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 20 godina života.“

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. riječi: „prema propisima iz socijalne skrbi“ zamjenjuju se riječima: „prema posebnim propisima“.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 4.

U članku 11. riječ: „srednju“ briše se.

Članak 5.

U članku 16. točki 1. broj: „50“ zamjenjuje se brojem: „70“.

Članak 6.

U članku 17. stavku 3. broj: „50“ zamjenjuje se brojem: „70“.

Članak 7.

U članku 23. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, pravo na doplatak za djecu pripada od dana rođenja djeteta ako je zahtjev podnesen u roku od mjesec dana od rođenja djeteta.“

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 8.

(1) Postupci za ostvarivanje prava na doplatak za djecu koji su pokrenuti, a nisu dovršeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o doplatku za djecu (Narodne novine, br. 94/01, 138/06, 107/07, 37/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 61/11, 112/12 i 82/15).

(2) U postupcima u kojima je zahtjev podnesen u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona pravo na doplatak za djecu će se priznati od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Ustavnim se odredbama Republika Hrvatska opredijelila za osobitu zaštitu obitelji, majčinstva i djece, a demografski razvoj je od primarnog značaja za Republiku Hrvatsku te zahtijeva sveobuhvatne i usklađene mjere svih tijela državne uprave. Odgovornost za skrb o djeci i njihovoj dobrobiti je ustavno pravo i dužnost roditelja, ali i obveza društva u osiguranju preduvjeta za kvalitetniji razvoj djece. U dijelu opće socijalne politike, obiteljska i populacijska politika, kroz sustav obiteljskih potpora, ima svrhu izravnog pružanja materijalne pomoći obitelji u njezi, podizanju i odgoju djece do određenih godina njihova života.

Doplatak za djecu u Republici Hrvatskoj, kao oblik novčanog primanja roditelja, posvojitelja, skrbnika, očuha, maćehe, bake, djeda ili osobe kojoj je temeljem rješenja nadležnog tijela djeteta povjereno na čuvanje i odgoj, ima obilježje novčane potpore u svrhu uzdržavanja i odgoja djece. Zakon o doplatku za djecu (Narodne novine, br. 94/01, 138/06, 107/07, 37/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 61/11, 112/12 i 82/15). – u daljnjem tekstu: Zakon) u primjeni je od 2002. godine te se temelji na načelu socijalne osjetljivosti – pružanju potpore korisnicima s uzdržavanom djecom kojima prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva, ostvaren u prethodnoj godini, ne prelazi iznos od 50% proračunske osnovice (trenutno 1.663,00 kuna). Kako se ostvarenje prava na doplatak za djecu uvjetuje i prosječnim mjesečnim dohotkom po članu kućanstva, Zakon o doplatku za djecu ima i obilježja socijalnog propisa kojim se priznaje pravo djeteta na određenu socijalnu sigurnost. Uz navedeno, Zakonom o doplatku za djecu definirane su i tri cenzusne grupe:

1. grupa – u kojoj prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva ne prelazi 16,33% proračunske osnovice (543,14 kuna), a kojoj se doplatak određuje u iznosu od 299,34 kuna, odnosno 9% proračunske osnovice po djetetu
2. grupa u kojoj je prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva od 16,34 do 33,66% proračunske osnovice (543,14 kuna - 1.119,53 kuna), a kojoj se doplatak određuje u iznosu od 249,45 kuna, odnosno 7.5% proračunske osnovice po djetetu
3. grupa – u kojoj je prosječni mjesečni dohodak po članu kućanstva od 33,67% do 50% proračunske osnovice (1.119,53-1.663,00 kuna), a kojoj se doplatak određuje u iznosu od 199,56 kuna po djetetu, odnosno 6% proračunske osnovice po djetetu.

Kao oblik novčane potpore u svrhu uzdržavanja i odgoja djece, doplatak za djecu je uz visinu dohotka vezan i uz socijalno/zdravstveno stanje djece, odnosno pripadnost određenim socijalnim grupacijama.

Doplatak za djecu, kao izravna mjera poticanja nataliteta značajan je doprinos društva podmirivanju troškova podizanja djece. Doplatak za djecu jedan je od vrlo često korištenih instrumenata populacijske i obiteljske politike te ujedno značajan instrument u smanjivanju dječjeg siromaštva općenito, a najviše u kućanstvima s više djece. Stoga doplatak za djecu ima trojaku ulogu: prevenciju siromaštva i socijalnog isključivanja djece, zadržavanje ili podizanje kvalitete obiteljskog života te pronatalitetnu funkciju. Uvođenjem populacijskog kriterija doplatku za djecu (u vidu pronatalitetnog novčanog dodatka za treće, i četvrto dijete) ovaj oblik socijalne potpore obitelji dobio je prepoznatljiv pronatalitetni smisao.

Imajući u vidu nepovoljna demografska kretanja s kojima se Republika Hrvatska i

nadalje suočava potrebno je poduzeti dodatne napore u smjeru povećanja nataliteta u Republici Hrvatskoj kao i daljnjih mjera kojima se kroz pravni i financijski sustav osnažuje i podupire obitelj te pruža potpora skrbi o djeci. Isto tako, potrebno je uvažiti i kriterije vezane uz dosadašnje načelo primjene novčanih poticaja kod manje imućnog dijela stanovništva, vodeći pri tom računa da je jedan od važnijih ciljeva smanjenje siromaštva i održavanje određene razine prihoda kroz brigu o obiteljima lošijeg imovinskog statusa kako bi se u konačnici spriječilo dječje siromaštvo te poboljšali ekonomski i socijalni uvjeti takvim obiteljima.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o kretanju broja djece i korisnika doplatka za djecu u razdoblju od 2015. do 2017. godine razvidan je kontinuirani pad broja korisnika doplatka za djecu u proteklom razdoblju (Prosječan broj korisnika doplatka za djecu u 2015. - 187 487 za prosječan broj djece 351 340, u 2017. prosječan broj korisnika doplatka za djecu – 153 258 korisnika za prosječan broj djece 291 906 što uključuje i korisnike obuhvaćene primjenom propisa EU) kao i pronatalitetnog dodatka (Prosječan broj korisnika pronatalitetnog dodatka u 2015. – 40 358, a u 2017. 35 397 korisnika).

Radi stvaranja povoljnijih financijskih uvjeta za obitelji predlaže se podizanje razine dohodovnog cenzusa kao uvjeta za ostvarivanje prava na doplatak za djecu sa 50% na 70% proračunske osnovice, kako bi se proširio broj korisnika doplatka za djecu te samim time i pronatalitetnog dodatka koji se ostvaruje za treće i četvrto dijete korisnika doplatka za djecu. Unaprjeđenje zakonske regulative kroz izmjene i dopune Zakona o doplatku za djecu kako bi se omogućilo podizanje razine dohodovnog cenzusa kao uvjeta za ostvarivanje prava na doplatak za djecu sa 50% na 70% proračunske osnovice jedna je od mjera usvojenih u okviru Nacionalnog programa reformi za 2018.

Temeljem procjene stručnih službi Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, a uvažavajući činjenicu da je razina dohodovnog cenzusa kao uvjeta za ostvarivanje prava na doplatak za djecu ostala neizmijenjena u odnosu na proteklo razdoblje (posljednje zakonske izmjene 2006. godine) te da je zabilježen kontinuirani pad broja korisnika i djece za koju se ostvaruje doplatak za djecu, za očekivati je da će doplatak koristiti oko 50% novih korisnika doplatka za djecu za približno do 150 000 djece po stupanju na snagu ovog Zakona.

Sukladno članku 10. stavku 3. Zakona o doplatku za djecu, doplatak za djecu pripada za dijete koje se nalazi na redovitom školovanju u srednjoj školi do završetka tog školovanja, a najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 19 godina života. Zakon predviđa iznimke kada se pravo na doplatak za djecu može ostvariti i do 21 godine života djeteta, koje se, uslijed bolesti, nalazi na redovitom školovanju. Iznimkama nije obuhvaćen slučaj kada redovni program srednjoškolskog obrazovanja traje 5 godina, što se ovim Zakonom predlaže uskladiti na način da se omogući korištenje doplatka za onu djecu/učenike srednje škole čiji programi srednjoškolskog obrazovanja traju 5 godina.

Temeljem podataka preuzetih iz E-matrice za djecu korisnika doplatka za djecu utvrđeno je da u školskoj godini 2017./2018. srednju školu pohađa ukupno 55 696 učenika od čega 2 330 učenika pohađa školu u trajanju od 5 godina (od toga u 1. razredu srednje škole 440, 2. razredu srednje škole 484, 3. razredu srednje škole 421, 4. razredu srednje škole 442 i 5. razredu srednje škole 543 djece. Prema raspoloživim podacima o broju djece koja pohađaju srednju školu u trajanju od 5 godinu, prema odredbama važećeg Zakona o doplatku za djecu pravo na doplatak za djecu zbog navršenih 19 godina života prestat će za 477 djece (31. kolovoza 2018.).

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Predloženim Zakonom mijenja se dohodovni cenzus (ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno) kao uvjet za ostvarivanje prava na doplatak za djecu na način da se sa sadašnjih 50% proračunske osnovice povisuje na 70% proračunske osnovice (članak 16. Zakona) te se sukladno tome mijenja dohodovni cenzus temeljem kojeg se utvrđuje pojedinačni iznos doplatka za djecu (treća cenzusna grupa) iz članka 17. stavka 3. Zakona. Predloženim odredbama proširuje se krug potencijalnih korisnika doplatka za djecu, a time i djece za koju se ostvaruje pravo na doplatak za djecu. Istovremeno proširit će se i krug potencijalnih korisnika pronatalitetnog dodatka koji ostvaruju korisnici doplatka za djecu u iznosu po 500,00 kuna za treće i četvrto dijete u skladu sa člankom 18. važećeg Zakona o doplatku za djecu. Na ovaj način pruža se dodatna pomoć obitelji u pojačanoj brizi o djeci. Ocjenjuje se da će ovo rješenje proizvesti značajan pozitivan socijalni učinak kroz poboljšanje statusa budućih korisnika doplatka za djecu koji će to pravo moći koristiti kao i učinak u odnosu na ukupna pronatalitetna kretanja te održanje i podizanje socijalne sigurnosti obitelji s uzdržavanom djecom.

Ujedno, predloženim Zakonom mijenja se odredba o dobnoj granici za ostvarivanje prava na doplatak za dijete koje pohađa srednju školu na način da se omogućuje korištenje doplatka za onu djecu/učenike srednje škole čiji programi srednjoškolskog obrazovanja traju 5 godina. Nadalje, Zakonom se omogućava da pravo na doplatak za djecu pripada od dana rođenja djeteta, a ne od dana podnošenja zahtjeva za doplatak za djecu, kako je propisano važećim zakonom, te se istovremeno određuje rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava.

Predloženi zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«. Naime, stupanje na snagu zakona predviđeno je u završnoj fazi rješavanja zahtjeva za nastavno ostvarivanje prava na doplatak od 1. ožujka 2018. godine, te je ujedno potrebno omogućiti novim korisnicima doplatka za djecu ostvarenje prava od stupanja na snagu zakona kako bi se što prije ostvarili ciljevi zbog kojih se donosi zakon kao i pozitivni učinci koji se očekuju u vidu povećanja broja korisnika doplatka za djecu.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovom odredbom mijenja se odredba koja se odnose na akte Europske unije na način da se ispravljaju uočene pogreške u zakonskom tekstu, obzirom da je Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite stavljena izvan snage, te je zamijenjena Direktivom 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite.

Uz članak 2.

Odredbom se određuje da pravo na doplatak za djecu može ostvariti roditelj i druga zakonom propisana osoba kojoj je na temelju odluke nadležnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj

čime se obuhvaćaju i odluke sudova kao nadležnog tijela koje odlučuje o povjeravanju djeteta na čuvanje i odgoj.

Uz članak 3.

Odredbom u novom stavku 4. određuje da se pravo na doplatu za djecu, do završetka redovitog školovanja u srednjoj školi, priznaje i za dijete koje je navršilo 19 godina života i pohađa srednju školu u kojoj srednjoškolsko obrazovanje traje 5 godina, a najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 20 godina života“. U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 5. ispravlja se uočena pogreška kojom se upućuje na propise iz socijalne skrbi te se ista ispravlja na način da se upućuje na posebne propise.

Uz članak 4.

Odredbom se ispravlja uočena pogreška radi usklađivanja s člankom 10. Zakona o doplatu za djecu.

Uz članak 5.

Odredbom se mijenja dohodovni cenzus na način da se određuje da pravo na doplatu za djecu korisnik stječe pod uvjetom da mu ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 70% proračunske osnovice.

Uz članak 6.

U skladu s člankom 4. ovoga Zakona, ovom se odredbom određuje da korisniku pripada pravo na doplatu za djecu u visini od 6% proračunske osnovice, po djetetu ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 33,67 i 70% proračunske osnovice.

Uz članak 7.

Odredbom se propisuje da pravo na doplatu za djecu pripada od dana rođenja djeteta ako je zahtjev podnesen u roku od mjesec dana od rođenja djeteta.

Uz članak 8.

Odredbom se uređuju prijelazne odredbe Zakona. S obzirom da je stupanje na snagu Zakona predviđeno u završnoj fazi rješavanja zahtjeva za nastavno ostvarivanje prava na doplatu od 1. ožujka 2018. godine, predloženom prijelaznom odredbom potrebno je uvažiti činjenicu da se od 1. ožujka svake godine na osnovi zahtjeva pokreće postupak rješavanja o nastavnom pravu na doplatu u tekućoj godini za korisnike koji su već ostvarili pravo u prethodnoj godini i koji su zahtjev podnijeli do 1. ožujka tekuće godine (članak 27. važećeg Zakona o doplatu za djecu) te je Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje procijenio da će do stupanja na snagu Zakona u pravilu već biti riješeno 95% svih zahtjeva.

Vezano za prijelaznu odredbu stavka 2. ovoga članka, prema kojem će se u postupcima u kojima je zahtjev podnesen u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu Zakona, pravo na doplatu priznati od dana stupanja na snagu Zakona ističemo da odredbom stavka 2. članka 23. važećeg Zakona o doplatu za djecu, pravo na doplatu za djecu pripada od dana podnošenja zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti propisani za stjecanje prava na doplatu. Da bi se novim korisnicima omogućilo podnošenje zahtjeva u određenom razdoblju prema kojem će pravo moći ostvariti

od početka primjene Zakona, kao i prihvata tih zahtjeva, ovom prijelaznom odredbom određen je rok od 90 dana u kojem bi se zahtjevi podneseni u tom razdoblju, rješavali od dana stupanja na snagu Zakona, a ne od datuma podnošenja zahtjeva kako je propisano odredbom stavka 2. članka 23. važećeg Zakona. Prema stajalištu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kao nadležnog tijela za provedbu postupaka za ostvarivanje prava na doplatu za djecu ovakvim rješenjem smanjio bi se pritisak u provedbi Zakona, te omogućilo novim korisnicima doplatu za djecu ostvarenje prava od stupanja na snagu Zakona, bez obzira na datum podnošenja zahtjeva ako je podnesen u predloženom roku od 90 dana. Nadalje, kako bi se u što je moguće većoj mjeri osiguralo neometano odvijanje složenih postupaka za provedbu pravila o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i njihovo učinkovito provođenje potrebno je da se izmjene odredbi Zakona o doplatu za djecu primjenjuju isključivo na osobe koje zahtjev za ostvarivanje prava na doplatu za djecu podnesu nakon stupanja na snagu izmjena odredbi Zakona o doplatu za djecu, odnosno u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu izmjena odredbi Zakona o doplatu za djecu.

Uz članak 9.

Odredbom se određuje stupanje na snagu Zakona.

IV. PODACI O FINANCIJSKIM SREDSTVIMA POTREBNIM ZA PROVOĐENJE ZAKONA TE O NAČINU OSIGURANJA TIH SREDSTAVA

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kao nadležnog tijela koje rješava o pravima na doplatu za djecu o broju korisnika prava te podacima Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, procijenjeno je da će u odnosu na postojeća prava primjena predloženih odredbi ovoga Zakona iziskivati dodatna financijska sredstva u iznosu od 151.800.000,00 kuna u 2018. godini (za primjenu ovoga Zakona od dana stupanja na snagu do kraja 2018. godine); oko 361.680.000,00 kuna u 2019. godini te oko 332.640.000,00 kuna u 2020. godini, na aktivnosti A 753029 – Doplatu za djecu, skupini 37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade. Dodatna financijska sredstva potrebna za provedbu Zakona osiguravaju se unutar Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i državnog proračuna Republike Hrvatske.

Za provedbu ovoga Zakona, radi povećanja obima poslova i osiguravanja daljnje učinkovite provedbe postupaka vezanih uz ostvarivanje prava na doplatu za djecu potrebno je zaposliti 20 novih radnika u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, za koje su osigurana sredstva u Financijskom planu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2018. i projekcijama za 2019. i 2020. godinu, koja se procjenjuju u iznosu od 770.000,00 kuna u 2018. godini, 1.860.000,00 u 2019. te 1.870.000,00 u 2020. godini za zapošljavanje te sredstva za materijalne rashode u iznosu od 220.000,00 u 2018., 533.000,00 u 2019. te 538.000,00 u 2020. godini.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona i rješenja koja se predlažu ne postoje suštinske razlike osim u dijelu koji se odnosi na stupanje na snagu zakona.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU BILI DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO I ZBOG KOJIH RAZLOGA

Na raspravi u Hrvatskome saboru, izražena su mišljenja i primjedbe vezana uz pitanja koja nisu obuhvaćena ovim izmjenama i dopunama Zakona, a odnose se na potrebu da se preispita mogućnost kvalitetnijeg normativnog rješenja koje bi pridonijelo većem pozitivnom učinku na pronatalitetna kretanja kao i socijalnom učinku kako bi se ublažio rizik od siromaštva djece.

Sagledavajući širinu primjedbi iznesenih u raspravi u Hrvatskome saboru, a također smatrajući potrebnim da se poduzme žurna primjena mjera u cilju stvaranja povoljnijih financijskih uvjeta za obitelji izrađen je Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu.

U ovom Zakonu, nisu prihvaćene primjedbe koje se prvenstveno odnose na pitanja koja nisu bila obuhvaćena Prijedlogom zakona te koje se u osnovi odnose na sljedeće primjedbe odnosno prijedloge zastupnika:

1. Nije prihvaćena primjedba zastupnice Socijaldemokratske partije Hrvatske, Romane Jerković u kojoj se navodi da navedena mjera neće pridonijeti smanjenju siromaštva djece, obzirom da Zakon o doplatku za djecu ima obilježja socijalnog propisa kojim se priznaje pravo djeteta na određenu socijalnu sigurnost, pri čemu se vodi računa o potrebi smanjenja siromaštva i održavanju određene razine prihoda o obiteljima lošijeg imovinskog statusa kako bi se u konačnici spriječilo dječje siromaštvo te poboljšali ekonomski i socijalni uvjeti takvim obiteljima. Kao oblik novčane potpore u svrhu uzdržavanja i odgoja djece, doplatka za djecu je vezan uz visinu dohotka i uz socijalno stanje korisnika odnosno pripadnost određenim socijalnim grupacijama, a upravo se predloženom mjerom, ublažava kriterij za ostvarivanje ovog prava. Na ovaj način predložena mjera predstavlja značajan pomak u osiguranju povoljnijih uvjeta za uzdržavanje i odgoj djece, posebice imajući u vidu da od 2006. godine (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu, Narodne novine, broj 138/06) nije povećan dohodovni cenzus te je zbog njegovog zadržavanja na 50% proračunske osnovice smanjen broj korisnika doplatka za djecu. Slijedom navedenog, promjena koja se očekuje donošenjem predmetnog zakona usmjerena je poboljšanju statusa budućih korisnika doplatka za djecu (kroz očekivano povećanje broja korisnika doplatka za djecu za oko 50% novih korisnika doplatka za djecu za približno do 150 000 djece) koji će to pravo moći koristiti kao i održanju i podizanju socijalne sigurnosti obitelji s uzdržavanom djecom. Vezano uz primjedbu koja se odnosi na postizanje većeg pronatalitetnog učinka, a uvažavajući činjenice da pronatalitetna politika ne može biti usmjerena samo na mjeru doplatka za djecu, već i na druge dugoročne mjere, smatramo da je uvođenje iste potrebno kao odgovor na konkretnu nastalu nepovoljnu demografsku situaciju te se predlaže uvesti samo kao jednu u nizu mjera u postizanju ovog cilja. Također nije prihvaćena primjedba koja se odnosi na pitanje ostvarivanja prava na doplatka za djecu za državljane Republike Hrvatske koji imaju prebivalište u Bosni i Hercegovini, pri čemu ukazujemo da su odredbe Zakona o doplatku za djecu koje propisuju neprekidno boravište korisnika prava kao uvjeta za ostvarivanje istog uvedene s ciljem pojmovnog usklađivanja navedenih zakona sa ostalim provedbenim propisima kojima se uređuju prava i status hrvatskih državljana i stranca sa odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj.
2. Nije prihvaćena primjedba nezavisnog zastupnika Tomislava Žagara kojom se predlaže da se zakonskim izmjenama uredi mogućnost ostvarivanja doplatka za djecu za studente

odnosno redovite polaznike sveučilišnih ili stručnih studija za vrijeme redovitog školovanja. U okviru propisanih uvjeta za ostvarivanje prava na doplatak za djecu uzima se u obzir trajanje redovitog školovanja u osnovnoj ili srednjoj školi u skladu s posebnim propisima u području obrazovanja, kao i iznimne situacije i opravdane okolnosti koje mogu utjecati na duže trajanje obrazovanja. Uz navedeno, ističemo i pitanje uzdržavanja djece, imajući u vidu da su roditelji dužni uzdržavati svoje dijete nakon punoljetnosti samo uz određene dodatne pretpostavke. U pogledu navedenog, upućujemo na odredbe Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta kao i na propise iz područja obiteljskog zakonodavstva, pri čemu je potrebno uzeti u obzir činjenicu da obveza uzdržavanja ne može biti ista za maloljetnu kao i za punoljetnu djecu.

3. Nije prihvaćena primjedba zastupnice Sonje Čikotić - Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista kojom se predlaže rast doplatka za djecu vezati uz rast prosječne plaće u Republici Hrvatskoj, budući da se sukladno važećem Zakonu pravo na doplatak ostvaruje na temelju iznosa prosječnog mjesečnog dohotka po članu kućanstva u odnosu na proračunsku osnovicu koja trenutno iznosi 3.326,00 kuna. Proračunska osnovica predstavlja stručni termin koji se koristi za obračun drugih naknada i primanja propisanih posebnim propisima te je ista uređena Zakonom o izvršavanju državnog proračuna za 2018. godinu. Također nije prihvaćena primjedba vezana uz povećanje broja novozaposlenih radnika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u cilju smanjenja državnog aparata i birokratizacije. Radi povećanja obima poslova i osiguravanja daljnje učinkovite provedbe postupaka vezanih uz ostvarivanje prava na doplatak za djecu dodatno zapošljavanje ocjenjujemo opravdanim i nužnim. Pri tome treba imati u vidu nedostatne administrativne kapacitete Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje posebice u provedbi postupaka za ostvarivanje prava na doplatak za djecu prema pravnim propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti koji su uslijed pojačanog iseljavanja hrvatskih građana u druge države članice Europske unije u konstantnom porastu. Isto tako, prema stajalištu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kao nadležnog tijela za provedbu postupaka za ostvarivanje prava na doplatak za djecu potrebno je osigurati ne samo neometano odvijanje složenih postupaka za provedbu pravila o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti već i učinkovito provođenje zakonskih odredbi kako bi se u što većoj mjeri smanjio pritisak u provedbi Zakona, te omogućilo rješavanje prava budućih korisnika doplatka za djecu nakon njegovog stupanja na snagu, a u skladu s predloženim prijelaznim odredbama Zakona.
4. Nije prihvaćena primjedba zastupnice Samostalne demokratske srpske stranke, Dragane Jeckov kojom se naglašava da doplatak za djecu ne bi trebala biti socijalna pomoć, pri čemu ističemo potrebu primjene novčanih poticaja kod manje imućnog dijela stanovništva u cilju smanjenja siromaštva i održavanja određene razine prihoda kroz brigu o obiteljima lošijeg imovinskog statusa kako bi se u konačnici spriječilo dječje siromaštvo te poboljšali ekonomski i socijalni uvjeti takvim obiteljima, a posebice iz razloga što su djeca koja žive u uvjetima siromaštva i u riziku su od socijalne isključenosti. Istovremeno, kroz sustav obiteljskih potpora, poduzimaju se mjere u cilju osnaživanja obitelji u podizanju djece, koje osim rodiljnog i roditeljskog dopusta radi skrbi o djetetu, mjesečnih novčanih naknada, jednokratnih pomoći i drugih mjera uključuju i reguliranje poreznih olakšica te druge aktivnosti koje pridonose stvaranju povoljnijih financijskih uvjeta za obitelji s uzdržavanom djecom. Isto tako, predloženim zakonom proširit će se broj budućih korisnika doplatka za djecu i pronatalitetnog dodatka čime će se pružiti dodatna pomoć većem broju obitelji. Vezano uz pitanje

isplaćivanja doplatka za djecu putem banaka, a ne putem poslodavaca nisu jasni prigovori predlagatelja, budući da isplata putem banaka pridonosi zaštiti korisnika doplatka za djecu te lakšoj provedbi postupka izuzimanja sredstava doplatka za djecu od ovrhe, pri čemu također treba voditi računa o uvriježenoj praksi načina isplate drugih novčanih primanja korisnicama sukladno pozitivnim propisima.

5. Vezano uz izneseno stajalište zastupnice Građansko-liberalnog saveza, Anke Mrak Taritaš da je predložena mjera trebala biti realizirana u ranijem razdoblju, ističemo da je mjera planirana i ostvarena u rokovima predviđenim Nacionalnim programom reformi za 2018. godinu koji je usvojila Vlada Republike Hrvatske, pri čemu je važno uzeti u obzir potrebne izvore financiranja odnosno posljedice koje uvođenje predloženih promjena ima na državni proračun kao i za njihovu održivost. U proteklom razdoblju, tijekom 2017. godine u cilju osnaživanja obitelji s djecom donesene su izmjene Zakona o roditeljskim potporama, a koja mjera je ocijenjena kao prioritarna aktivnost kako bi se povećala materijalna prava korisnika novčanih potpora za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta. Isto tako, vezano uz stajalište da pronatalitetna politika ne može biti usmjerena samo na mjeru doplatka za djecu, već i na druge dugoročne mjere, smatramo da je uvođenje iste potrebno kao odgovor na konkretnu nastalu nepovoljnu demografsku situaciju te se predlaže uvesti samo kao jednu u nizu mjera cjelokupne populacijske politike. Također, uvažavajući demografska kretanja i izazove s kojima je suočena Republika Hrvatska, u izradi je Strategija za demografsku revitalizaciju Republike Hrvatske unutar koje će se razmotriti najbolji prijedlozi za rješavanje demografskih izazova.
6. Nisu prihvaćene primjedbe zastupnice Marije Alfirev – Klub zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske kojom se iznosi prijedlog uvećanja postotnih bodova za obračun visine iznosa doplatka za djecu za sve tri cenzusne skupine, radi ublažavanja rizika od siromaštva djece, budući da se predloženim pristupom ne bi proizveo značajan učinak u vidu povećanja broja korisnika doplatka za djecu kao i pronatalitetnog dodatka. Ocjenjujemo da će se upravo proširenjem kruga potencijalnih korisnika doplatka za djecu kao i pronatalitetnog dodatka pružiti dodatna pomoć obiteljima u pojačanoj brizi o djeci te proizvesti značajan pozitivan socijalni učinak kroz poboljšanje statusa budućih korisnika doplatka za djecu koji će to pravo moći koristiti kao i učinak u odnosu na ukupna pronatalitetna kretanja te održanje i podizanje socijalne sigurnosti obitelji s uzdržavanom djecom. Uzimajući u obzir da sustav socijalnih i obiteljskih potpora ne čini samo doplatka za djecu, već i roditeljske potpore te svi drugi oblici potpora usmjereni obitelji, nadležno ministarstvo nastaviti će poduzimati odgovarajuće mjere, uključujući i mjere u okviru sustava socijalne skrbi, u dijelu novčanih naknada vezanih uz siromaštvo i borbu protiv dječjeg siromaštva, a sve u cilju osiguranja minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva te bolje ciljanosti novčanih davanja. Vezano uz navođenje pojedinih primjedbi koje su bile iskazane od strane zainteresirane javnosti u postupku provedenom putem Središnjeg državnog portala e-Savjetovanje, napominjemo da je u okviru Izvješća o provedenom javnom savjetovanju dano obrazloženje o razlozima njihovog neprihvatanja. Vezano uz primjedbu da će primjena zakonskih odredbi iziskivati dugotrajnost postupanja pred centima za socijalnu skrb za ostvarivanje prava kad se radi o djeci s invaliditetom, nije jasno iz kojih razloga predlagatelj smatra da bi primjena novih odredbi na bilo koji način utjecala na pravovremeno ostvarivanje prava na doplatka za djecu odnosno rješavanje o ovim pravima od strane nadležnih tijela odnosno Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kao

provedbenog tijela. Vezano uz prigovor da se radi o parcijalnoj mjeri ističemo da se ista predlaže uvesti samo kao jednu u nizu mjera cjelokupne populacijske politike.

VII. ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 1.a.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljanina treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite (SL L 304, 30. 9. 2004.).

Članak 6.

(1) Pravo na doplatu za djecu može ostvariti roditelj, posvojitelj, skrbnik, očuh, maćeha, baka, djed i osoba kojoj je na temelju rješenja nadležnog tijela za poslove socijalne skrbi dijete povjereno na čuvanje i odgoj (u daljnjem tekstu: korisnik) za svu djecu koju uzdržava, pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom.

(2) Korisnik doplatu za djecu može biti i punoljetno dijete bez oba roditelja koje je na redovitom školovanju.

Članak 10.

(1) Doplatu za djecu pripada do navršene 15. godine života djeteta, odnosno do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 15 godina života.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka pravo na doplatu za djecu, do završetka osnovnog školovanja, ostvaruje i dijete koje je navršilo 15 godina života i pohađa osnovnu školu, ako je razlog pohađanja osnovne škole nakon 15. godine života kasniji upis u prvi razred osnovne škole ili gubitak razreda iz zdravstvenih razloga, odnosno duže bolesti.

(3) Doplatu za djecu pripada za dijete koje se nalazi na redovitom školovanju u srednjoj školi do završetka toga školovanja, a najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava 19 godina života.

(4) Iznimno od odredbe iz stavka 2. ovoga članka, za dijete s oštećenjem zdravlja pripada doplatu za djecu, prema propisima iz socijalne skrbi, i nakon navršene životne dobi iz stavka 2. ovoga članka do završetka redovitog školovanja u srednjim školama, a najduže do 21. godine života.

(5) Za dijete, koje po prestanku bolesti nastavi redovito školovanje u osnovnoj ili srednjoj školi, ali koje zbog duže bolesti nije u mogućnosti završiti školovanje u redovitom roku, produljuje se pravo na doplatu za djecu i preko godina do kojih pripada doplatu u slučaju školovanja u srednjim školama, i to za onoliko vremena koliko je dijete izgubilo od redovitog školovanja zbog bolesti, a najduže do 21. godine života.

Članak 11.

Doplatu za djecu pripada i za vrijeme dok je dijete zbog bolesti spriječeno redovito pohađati srednju školu.

Članak 16.

Pravo na doplatak za djecu stječe korisnik pod uvjetom:

1. da mu ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 50% proračunske osnovice (u daljnjem tekstu: dohodovni cenzus), i
2. da živi u kućanstvu s djetetom.

Članak 17.

- (1) Ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno ne prelazi 16,33% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatak za djecu u visini od 9% proračunske osnovice, po djetetu.
- (2) Ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 16,34 i 33,66% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatak za djecu u visini od 7,5% proračunske osnovice, po djetetu.
- (3) Ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 33,67 i 50% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatak za djecu u visini od 6% proračunske osnovice, po djetetu.

Članak 23.

- (1) Postupak za ostvarivanje prava na doplatak za djecu pokreće se zahtjevom.
- (2) Pravo na doplatak za djecu pripada od dana podnošenja zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti propisani za stjecanje prava na doplatak.